

Βρυξέλλες, 7.12.2016
COM(2016) 940 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

«Ένα 29ο κράτος αναδύεται αυτή τη στιγμή εντός των συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι το κράτος στο οποίο ζουν τα άτομα χωρίς εργασία. Ένα κράτος στο οποίο νέοι άνθρωποι έχουν μείνει άνεργοι· ένα κράτος στο οποίο βλέπουμε ανθρώπους αποκλεισμένους, παραιτημένους και αφημένους στο περιθώριο. Θα ήθελα αυτό το 29ο κράτος μέλος να ξαναγίνει κανονικό κράτος και πάλι.»

Jean-Claude Juncker,

Εναρκτήριο λόγος στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, 15 Ιουλίου 2014

«Παράλληλα με τις επενδύσεις που πραγματοποιούμε για να βελτιώσουμε τις συνθήκες διαβίωσης των ατόμων εκτός της Ευρώπης, πρέπει επίσης να επενδύσουμε στην αντιμετώπιση των ανθρωπιστικών κρίσεων στις χώρες μας. Και, πάνω απ' όλα, πρέπει να επενδύσουμε στους νέους μας. Αρνούμαι να δεχθώ ότι η Ευρώπη είναι και παραμένει η ήπειρος της ανεργίας των νέων. Αρνούμαι να δεχθώ ότι οι νέοι της χιλιετηρίδας, η γενιά Y, μπορεί να είναι η πρώτη γενιά των τελευταίων 70 ετών που θα είναι φτωχότερη από τους γονείς τους. Βέβαια, αυτό αποτελεί κυρίως καθήκον των εθνικών κυβερνήσεων. Αλλά η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να στηρίζει τις προσπάθειές τους.»

Jean-Claude Juncker,

Ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης, 14 Σεπτεμβρίου 2016

Το ευρωπαϊκό εγχείρημα αφορά τη δημιουργία ενός καλύτερου μέλλοντος για τους ευρωπαίους πολίτες. Αυτό σημαίνει, μεταξύ άλλων, να επενδύσουμε στους νέους, παρέχοντάς τους νέες ευκαιρίες και να τους βοηθήσουμε ώστε να επωφεληθούν από τις εν λόγω ευκαιρίες. Σημαίνει επίσης το να προσφέρουμε στους νέους την καλύτερη δυνατή αφετηρία στη ζωή, επενδύοντας στις γνώσεις, στις δεξιότητες και στις εμπειρίες τους, βοηθώντας τους να βρουν την πρώτη τους θέση εργασίας ή κατάρτιση και δίνοντάς τους την ευκαιρία να ακουστεί η γνώμη τους. Αυτή η επένδυση στους νέους θέτει τα θεμέλια για μια δίκαιη, ανοικτή και δημοκρατική κοινωνία, για κοινωνική κινητικότητα και ενσωμάτωση, καθώς και για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση.

1. Επείγουσα ανάγκη να επενδύσουμε στη νεολαία της Ευρώπης

Κατά τα τελευταία έτη, η κατάσταση έχει βελτιωθεί για τους νέους από πολλές απόψεις: η ανεργία των νέων μειώθηκε από την ανώτατη τιμή του 23,9% το 2013 σε 18,5% το 2016, με μείωση κατά περισσότερο από 10% κατά το προηγούμενο έτος και μόνο. Το ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση μειώθηκε από 17% το 2002 σε 11% το 2015. Στις ηλικίες μεταξύ 32 και 34 ετών, το ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξήθηκε από 23,6% το 2002 σε 38,7% το 2015.

Ωστόσο, η κρίση έχει πλήξει τον νεαρό πληθυσμό και η καταπολέμηση της ανεργίας των νέων εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα. Με περισσότερα από 4 εκατομμύρια νέους ανθρώπους άνεργους στην ΕΕ, οι ευρωπαίοι νέοι υπέστησαν σε μεγαλύτερο βαθμό τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης, και πολλοί συνεχίζουν να βρίσκονται αντιμέτωποι με μια δύσκολη κατάσταση. Το ποσοστό ανεργίας των νέων στην ΕΕ εξακολουθεί να είναι διπλάσιο από το συνολικό ποσοστό ανεργίας και, σε ορισμένα κράτη μέλη, ανέρχεται σε ποσοστό άνω του 40%. Τα εν λόγω αριθμητικά στοιχεία δεν αντικατοπτρίζουν την πλήρη εικόνα καθώς πολλοί νέοι δεν έχουν εγγραφεί ως άνεργοι και δεν αναζητούν απασχόληση, λόγω διαφόρων παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων οικογενειακών ευθυνών και προβλημάτων υγείας αλλά

και λόγω του ότι αποθαρρύνονται και δεν έχουν κίνητρο να εγγραφούν ως άνεργοι. Συνολικά, 6,6 εκατομμύρια νέοι είναι εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (EEAK), ενώ για ορισμένους η κατάσταση διαρκεί εδώ και πολλά χρόνια.

Άλλος λόγος ανησυχίας είναι ότι η ποιοτική εκπαίδευση δεν αποτελεί ακόμη πραγματικότητα για όλους τους μαθητές, και ότι μεγάλο μερίδιο των μαθητών διαθέτει χαμηλές βασικές δεξιότητες. Ποσοστό 11% των νέων έχει εγκαταλείψει πρόωρα το σχολείο χωρίς επίσημο τίτλο σπουδών. Αυτή η έλλειψη επίσημου τίτλου σπουδών περιορίζει τις πιθανότητές τους να βρουν απασχόληση. Περίπου το 60% των εν λόγω ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο είναι άνεργα ή εκτός της αγοράς εργασίας. Κατά μέσο όρο, οι νέοι που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών (που αντιπροσωπεύουν ένα αυξανόμενο ποσοστό του πληθυσμού των νέων στα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ¹) είναι πιο πιθανό να εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και βρίσκονται, σε υψηλότερα ποσοστά, εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης². Σύμφωνα με τα τελευταία δεδομένα με βάση το πρόγραμμα PISA, το ποσοστό των μαθητών που παρουσιάζουν πολύ χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων στις θετικές επιστήμες και στην ανάγνωση αυξάνεται. Στον τομέα των θετικών επιστημών, το ποσοστό των ατόμων με χαμηλή επίδοση αυξήθηκε κατά τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες (από 16,6% το 2012 σε 20,6% το 2015) και στην ανάγνωση αυξήθηκε σχεδόν κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες (από 17,8% το 2012 σε 19,7% το 2015). Το ποσοστό των ατόμων με χαμηλές επιδόσεις στα μαθηματικά παρέμεινε ακόμη υψηλότερο (22,2% το 2015, με μικρή αύξηση από 22,1% το 2012). Αυτό αποτελεί σημαντική οπισθοδρόμηση που υπογραμμίζει την επείγουσα ανάγκη επανεξέτασης των επιδόσεων των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών συστημάτων. Πάνω από το 20% των μαθητών έχουν δυσκολία στην επίλυση απλών μαθηματικών πράξεων. Πάνω από το 16% έχουν προβλήματα στους τομείς των επιστημών και πάνω από το 17% έχουν δυσκολίες στην ανάγνωση³. Μόνον ένας στους τέσσερις νέους δηλώνει ότι έχει λάβει ορισμένες ψηφιακές δεξιότητες μέσω της επίσημης εκπαίδευσης. Οι μαθητές από ασθενέστερα κοινωνικοοικονομικά στρώματα υπερεκπροσωπούνται στην ομάδα των μαθητών που παρουσιάζουν χαμηλές επιδόσεις, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος μεταβίβασης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού από τη μια γενιά στην επόμενη⁴.

Σε αυτό το πλαίσιο, πολλοί νέοι άνθρωποι δεν ατενίζουν το μέλλον με εμπιστοσύνη. Ποσοστό 57% των ατόμων της νέας γενιάς αισθάνεται ότι οι νέοι είναι αποκλεισμένοι από τα τεκταινόμενα στον οικονομικό, κοινωνικό και δημοκρατικό στίβο⁵. Ταυτόχρονα, οι νέοι είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν ενεργά στην κοινωνία. Η κατάσταση και οι προοπτικές των νέων δεν είναι συμβατοί με την κοινωνική οικονομία της αγοράς στην Ευρώπη και την προτεραιότητα της Επιτροπής για την τόνωση της απασχόλησης, της ανάπτυξης και των επενδύσεων. Όπως τόνισε ο πρόεδρος Γιούνκερ στην ομιλία του για την κατάσταση της

¹ Οι νέοι που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό και οι ευρωπαίοι νέοι οι γονείς των οποίων έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό αντιπροσώπευαν το 2014 ποσοστό 20% των ατόμων ηλικίας 15-29 ετών στην ΕΕ, σύμφωνα με τη Eurostat, 2014. Περισσότεροι από τέσσερις στους πέντε (83%) εκ των αιτούντων άσυλο που καταγράφηκαν για πρώτη φορά στην ΕΕ των 28 το 2015 ήταν κάτω των 35 ετών.

² Σχεδόν το ένα τέταρτο των υπηκόων τρίτων χωρών ηλικίας 18-24 ετών είναι άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, σε σύγκριση με ποσοστό περίπου 10% μεταξύ των νέων που ζουν στη χώρα της οποίας είναι υπήκοοι. Το ποσοστό των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης είναι υψηλότερο μεταξύ των υπηκόων τρίτων χωρών ηλικίας 20-34 ετών (32,7%) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (18,0%) ενώ η κατάσταση είναι ιδιαίτερα σοβαρή για τις γυναίκες (43,0%).

³ Η έρευνα PISA του ΟΟΣΑ μετρά σε τακτική βάση τις βασικές δεξιότητες των μαθητών ηλικίας 15 ετών.

⁴ Για λεπτομέρειες σχετικά με τη σχέση μεταξύ των χαμηλών εκπαιδευτικών επιδόσεων και της κοινωνικοοικονομικής θέσης: Έκθεση παρακολούθησης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης 2015.

⁵ Έρευνα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου «European Youth in 2016», («Η Ευρωπαϊκή νεολαία το 2016») πρβλ.:

<http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/20160504PVL00110/European-youth-in-2016>

Ένωσης, υπάρχει κίνδυνος η γενιά της χιλιετηρίδας — η γενιά Y — να είναι η πρώτη γενιά σε 70 έτη που θα είναι φτωχότερη από αυτή των γονιών της. Αυτό αφορά επίσης τις ευρύτερες οικονομικές και δημογραφικές αλλαγές στις ευρωπαϊκές κοινωνίες και το πώς διαμορφώνεται η διανομή του πλούτου και των ευκαιριών μεταξύ των γενεών, με την κρίση των τελευταίων ετών να επιδεινώνει υφιστάμενες βαθύτερες τάσεις.

Πρόκειται για μια μάχη στην οποία η Ευρώπη πρέπει να νικήσει. Η ανεργία σε νεαρή ηλικία συνεπάγεται σοβαρές προσωπικές δυσχέρειες και μπορεί να έχει αρνητικό αντίκτυπο στη ζωή ενός ατόμου. Η επιτυχής καταπολέμηση της ανεργίας των νέων σημαίνει την προσέλκυση περισσότερων νέων σε καλύτερες θέσεις εργασίας. Αυτό αποτελεί προϋπόθεση για την εξασφάλιση βιώσιμης ανάπτυξης και ευημερίας στην Ευρώπη. Η αντιμετώπιση της κατάστασης των νέων στην αγορά εργασίας είναι επίσης ζήτημα κοινωνικής δικαιοσύνης και, σε τελική ανάλυση, αξιοπιστίας του ευρωπαϊκού κοινωνικού και οικονομικού μοντέλου.

Η Επιτροπή προτείνει περαιτέρω προσπάθειες υποστήριξης των νέων. Μετά την ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης, ο οδικός χάρτης της Μπρατισλάβας που συμφωνήθηκε από τους ηγέτες των 27 κρατών μελών της ΕΕ, επισημαίνει την ανάγκη παροχής καλύτερων ευκαιριών για τους νέους, μέσω της περαιτέρω στήριξης της ΕΕ στα κράτη μέλη για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων και για την ενίσχυση προγραμμάτων της ΕΕ που απευθύνονται στη νεολαία. Ως απάντηση, η παρούσα ανακοίνωση προτείνει δράσεις για πιο αποτελεσματική επένδυση στους νέους. Στόχος είναι να μπορέσουν να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες, να ενσωματωθούν αποτελεσματικά στο κοινωνικό σύνολο, να γίνουν ενεργοί πολίτες και να ακολουθήσουν επιτυχώς μια επαγγελματική σταδιοδρομία. Η πρωτοβουλία αυτή αφορά τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ και τα κράτη μέλη μπορούν να εντείνουν τις προσπάθειές τους ώστε να προσφέρουν στους νέους την υποστήριξη, την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τις ευκαιρίες απασχόλησης που τους αξίζουν. Η ανακοίνωση αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης δέσμης μέτρων για τη βελτίωση των ευκαιριών για τους νέους. Στο πλαίσιο του εν λόγω πακέτου, η Επιτροπή εγκαινιάζει το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης⁶ και υποβάλλει ανακοίνωση για τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης⁷.

2. Δράση της ΕΕ υπέρ των νέων

Η κύρια ευθύνη για τις πολιτικές και τα μέτρα για τους νέους αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών, μεταξύ άλλων και όταν πρόκειται για την ανάλυση των πλεονεκτημάτων και της στήριξης της δράσης της ΕΕ. Τα κράτη μέλη φέρουν την κύρια ευθύνη για τις πολιτικές τους όσον αφορά την απασχόληση, την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τις πολιτικές για τη νεολαία, αλλά ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να στηρίζει τις προσπάθειες των κρατών μελών κάτι το οποίο πράττει εδώ και πολλά έτη. Αυτό συνέβη ιδίως στην περίπτωση της παρούσας Επιτροπής, με ισχυρή έμφαση στην απασχόληση των νέων και ιδίως με έμφαση στην υλοποίηση των «Εγγυήσεων για τη νεολαία» μέσω της εμπροσθοβαρούς καταβολής των κονδυλίων της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων το 2015 και, πιο πρόσφατα, το 2016 μέσω του νέου θεματολογίου δεξιοτήτων για την Ευρώπη. Πολύ συχνά δεν είναι προφανής η προέλευση της στήριξης για τους δικαιούχους της δράσης της ΕΕ: πολιτικές και δράσεις που έχουν δρομολογηθεί σε επίπεδο ΕΕ ή λαμβάνουν ενωσιακή χρηματοδοτική στήριξη, συχνά επιτυγχάνουν αξιοθαύμαστα αποτελέσματα, πλην όμως, δεδομένου ότι παρέχονται από εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, πολλοί άνθρωποι δεν γνωρίζουν τον ρόλο της ΕΕ στα μέτρα αυτά.

⁶ COM(2016)942 final.

⁷ COM(2016)941 final.

2.1. Αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων

Η καταπολέμηση της ανεργίας των νέων εξακολουθεί να αποτελεί βασική προτεραιότητα για την ΕΕ. Η προώθηση της απασχόλησης αποτελεί θέμα κοινού ενδιαφέροντος, που συμμερίζονται όλα τα κράτη μέλη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πρόθυμη να στηρίξει τα κράτη μέλη, μέσω μιας σειράς πολιτικών και δράσεων, και μέσω ειδικών χρηματοδοτικών μέσων.

Στο πλαίσιο του **Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής**, η ΕΕ προσφέρει συμβουλές πολιτικής και καθοδήγηση⁸ στα κράτη μέλη για την προώθηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που διευκολύνουν την ένταξη των νέων στον κόσμο της εργασίας. Βασικοί τομείς εστίασης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 ήταν ενεργές πολιτικές για την αγορά εργασίας, η μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, η βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση για τις ευάλωτες ομάδες, η σημασία της εκπαίδευσης για τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, η μάθηση στο χώρο εργασίας, η μαθητεία και η στοχευμένη στήριξη σε νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης. Η οικονομική στήριξη που παρέχεται από τα διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία της ΕΕ ευθυγραμμίζεται με την παρούσα πολιτική καθοδήγηση (βλέπε πλαίσιο).

Παραδείγματα της δράσης της ΕΕ για τους νέους στον τομέα της απασχόλησης:

- από τον Ιανουάριο του 2014, περισσότεροι από 14 εκατομμύρια νέοι έχουν ενταχθεί σε ένα από τα εθνικά προγράμματα **εγγυήσεων για τη νεολαία**, τα οποία αποφασίστηκε να καταρτιστούν το 2013. Έκτοτε, περίπου 9 εκατ. νέοι έλαβαν προσφορά θέσης εργασίας, συνεχούς εκπαίδευσης, μαθητείας ή πρακτικής άσκησης. Η **πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων**, η οποία αποτελεί βασική πηγή χρηματοδότησης της ΕΕ για την υλοποίηση των «Εγγυήσεων για τη νεολαία», ξεκίνησε το 2013 και χρηματοδοτήθηκε με συνολικό προϋπολογισμό ύψους 6,4 δισεκ. EUR.

- το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο** επενδύει επί 60 έτη στις δεξιότητες, την εκπαίδευση και την κατάρτιση των νέων. Μεταξύ του 2007 και του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) παρείχε υποστήριξη σε περισσότερα από 30 εκατομμύρια νέους. Μεταξύ του 2014 και του 2020, πάνω από 6 δισεκ. EUR από το ΕΚΤ προορίζονται για μέτρα για τη βελτίωση της ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και 27 δισεκ. EUR για μέτρα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

- όσον αφορά την ίδια περίοδο, 6,8 εκατομμύρια νέοι θα είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν νέες ή βελτιωμένες εγκαταστάσεις εκπαίδευσης σε 15 κράτη μέλη μέσω της χρηματοδότησης που παρέχεται από το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης**.

- Στο πλαίσιο του **Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης**, 2 δισεκ. EUR θα διατεθούν για επενδύσεις, κατά την ίδια περίοδο, σε συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες κατάρτισης με στόχο την αύξηση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας των νέων, ενώ 7 δισεκ. EUR θα διατεθούν για τη στήριξη των νέων επιχειρήσεων σε αγροτικές περιοχές, με ιδιαίτερη έμφαση στους νέους.

⁸ Η παρούσα καθοδήγηση παρέχεται υπό μορφή ειδικών συστάσεων ανά χώρα. Διατυπώνονται στο πλαίσιο του συντονισμού πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ στους τομείς των δημοσιονομικών, οικονομικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης, του «Ευρωπαϊκού εξαμήνου».

- η **Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων** στηρίζει μέσω του προγράμματος «Δεξιότητες και θέσεις εργασίας – Επενδύοντας για τη νεολαία» επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο (π.χ. επαγγελματική κατάρτιση, φοιτητικά δάνεια, προγράμματα κινητικότητας, ύψους 7 δις. EUR κατά το διάστημα 2013-15) και παρέχει πρόσβαση σε χρηματοδότηση που συνδέεται με την απασχόληση των νέων σε ΜΜΕ (26 δισεκ. EUR κατανέμονται σε δικαιούχους ΜΜΕ 2013-15)⁹.

Κατά τα τελευταία έτη, η υλοποίηση των «Εγγυήσεων για τη νεολαία», συνέβαλε στη βελτίωση της κατάστασης επιτόπου. Οι «Εγγυήσεις για τη νεολαία» προτάθηκαν από την Επιτροπή και εγκρίθηκαν μέσω της σύστασης του Συμβουλίου¹⁰ από τα κράτη μέλη το 2013. Αποτελεί πολιτική δέσμευση η παροχή σε όλους τους νέους κάτω των 25 προσφοράς καλής ποιότητας εργασίας, συνεχούς εκπαίδευσης, μαθητείας ή άσκησης, εντός τεσσάρων μηνών από τη στιγμή που καθίστανται άνεργοι ή εξέρχονται από την επίσημη εκπαίδευση. Πέραν των λοιπών βασικών μέσων της ΕΕ, όπως είναι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, ένα ειδικό κοινοτικό χρηματοδοτικό μέσο – η πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων – δρομολογήθηκε για τη στήριξη της υλοποίησης των Εγγυήσεων για τη νεολαία σε περιοχές της Ευρώπης που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία των νέων. Προκειμένου να επιταχυνθεί η επί τόπου υλοποίηση των μέτρων της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων, στις αρχές του 2015 η Επιτροπή διέθεσε 1 δισεκ. EUR εκ των προτέρων. Επιπλέον, τον Σεπτέμβριο του 2016, μεταξύ άλλων υπό το φως των αποτελεσμάτων της πρώτης υλοποίησης, η Επιτροπή πρότεινε να ενισχυθεί και να επεκταθεί το χρηματοδοτικό κονδύλιο που διατίθεται για την πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων μέχρι το 2020.

Πρακτικά παραδείγματα για τον από αντίκτυπο των Εγγυήσεων για τη Νεολαία/της Πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων:

- το γαλλικό πρόγραμμα «Emplois d'Avenir», το οποίο ξεκίνησε το 2012 και χρηματοδοτείται εν μέρει από την Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων, έχει ως στόχο να προσφέρει επιδοτούμενες θέσεις για ανειδίκευτους νέους που ζουν σε μειονεκτικές περιοχές. Οι συμβάσεις απασχόλησης διαρκούν έως τρία έτη και είναι διαθέσιμες τόσο από ΜΚΟ όσο και από ιδιωτικές επιχειρήσεις. Το 2016, 150.000 νέοι άνθρωποι έτυχαν στήριξης.

- στη Λετονία, το πρόγραμμα «*Μάθε και κάνε*», το οποίο ξεκίνησε το 2015 και το οποίο στηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, στηρίζει δραστηριότητες προβολής σε επίπεδο δήμου. Σκοπεύει στην ταυτοποίηση, στην παροχή κινήτρων και στην κινητοποίηση των μη εγγεγραμμένων νέων ηλικίας 15-29 ώστε να επιστρέψουν στην εκπαίδευση, στην απασχόληση ή στην κατάρτιση.

- στην Κροατία, χάρη σε χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, έντεκα *Κέντρα διά βίου επαγγελματικού προσανατολισμού* είναι πλέον σε λειτουργία. Παρέχουν δωρεάν υπηρεσίες διά βίου επαγγελματικού προσανατολισμού – τόσο διά ζώσης όσο και διαδικτυακά – σε όλους τους πολίτες με ιδιαίτερη έμφαση στους νέους.

2.2. Επένδυση στις δεξιότητες, στις ικανότητες και στην ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας

⁹ <http://www.eib.org/projects/priorities/investing-for-youth/index.htm>

¹⁰ Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία (2013/C 120/01).

Οι δεξιότητες και οι ικανότητες αποτελούν επένδυση καθοριστικής σημασίας. Σε μια οικονομία που βασίζεται στη γνώση, είναι απαραίτητο ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων και ικανοτήτων¹¹. Η επένδυση σε αυτές συμβάλλει στη διευκόλυνση της μετάβασης στην εργασία, στην πρόληψη της ανεργίας των νέων και στη στήριξη της καινοτομίας, της ανταγωνιστικότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Τα εκπαιδευτικά συστήματα πρέπει να επιτυγχάνουν καλύτερα αποτελέσματα, δηλαδή καλά μαθησιακά αποτελέσματα για όλους τους μαθητές, ιδίως για εκείνους που προέρχονται από μειονεκτικό περιβάλλον. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη βελτίωση των επιδόσεων μέσω της αύξησης της αποδοτικότητας και στην ποιότητα της διδασκαλίας. Η βελτίωση της διδασκαλίας αποτελεί βασικό παράγοντα για τη βελτίωση τόσο της ποιότητας όσο και της αποτελεσματικότητας.

Τα υψηλής ποιότητας συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης διευκολύνουν τη μετάβαση των νέων στην αγορά εργασίας. Ειδικότερα, κατά τη διάρκεια της κρίσης, τα αναπτυγμένα συστήματα μαθητείας και επαγγελματικής κατάρτισης υπήρξαν ένας από τους αποτελεσματικότερους τρόπους για τη διατήρηση της ανεργίας των νέων σε έλεγχο ή για την πρόληψή της. Οι λόγοι στους οποίους οφείλεται η εν λόγω επιτυχία είναι ότι η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, η μάθηση στον χώρο εργασίας και, ιδίως, στη μαθητεία, είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές πρακτικές ως προς την παροχή δεξιοτήτων σχετικών με την αγορά εργασίας. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή υποστήριξε την ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στη βελτίωση της ποιότητας των προσφορών στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και έχει συμβάλει στην ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων μεταξύ του κόσμου της εκπαίδευσης και του κόσμου των επιχειρήσεων. Επιπλέον, μέσω της προσκόμισης αποδεικτικών στοιχείων και της προώθησης αμοιβαίας μάθησης με βάση κοινές προτεραιότητες, η Επιτροπή στηρίζει τα κράτη μέλη στη βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Παραδείγματα δράσεων της ΕΕ στον τομέα των δεξιοτήτων, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης:

- κατά τη διάρκεια του Ιουνίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε ένα **νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων**¹² **για την Ευρώπη**. Αυτό περιέχει μια δέσμη μέτρων που έχουν ως στόχο τον εφοδιασμό περισσότερων νέων με καλύτερες δεξιότητες, την καλύτερη αξιοποίηση των υφιστάμενων δεξιοτήτων και τη βελτίωση της ζήτησης και προσφοράς δεξιοτήτων.

- Από το 2013, η **Ευρωπαϊκή Συμμαχία για Θέσεις Μαθητείας** έχει καλέσει τα κράτη μέλη, τους κοινωνικούς εταίρους, τις επιχειρήσεις, τους παρόχους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να συμβάλουν στην ενίσχυση της ποιότητας, της προσφοράς, της προβολής και της κινητικότητας των προγραμμάτων μαθητείας. Επιπλέον, μέσω του **Ευρωπαϊκού Συμφώνου για τη νεολαία**, το οποίο δρομολογήθηκε το 2015 από κοινού με κορυφαίες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις για την από κοινού θέσπιση τουλάχιστον 100.000 νέων ποιοτικών θέσεων μαθητείας, πρακτικής άσκησης ή θέσεων εργασίας στην κατώτατη βαθμίδα, η Επιτροπή συνεργάζεται με την επιχειρηματική κοινότητα ώστε να καταστήσει την εταιρική σχέση επιχειρήσεων και εκπαίδευσης, ως νέα «τάξη πραγμάτων». Το Σύμφωνο για τη νεολαία και η Ευρωπαϊκή συμμαχία για θέσεις μαθητείας έχουν ήδη δημιουργήσει πάνω από 500.000 ευκαιρίες για κατάρτιση και θέσεις εργασίας για νέους, υπό τη μορφή δεσμεύσεων από εταιρείες και οργανισμούς. Παράλληλα με τα μέτρα για την

¹¹ Αυτό ισχύει για τις βασικές δεξιότητες (όπως ανάγνωση και μαθηματικά), για τις βασικές ικανότητες (όπως οι ψηφιακές και επιχειρηματικές δεξιότητες και οι δεξιότητες που αφορούν την εκμάθηση ξένων γλωσσών) και για τις μη γνωστικές δεξιότητες (όπως η ομαδική εργασία και η κριτική σκέψη).

¹² COM(2016) 381 τελικό.

τόνωση του αριθμού και της ποιότητας των ευκαιριών για περιόδους μαθητείας και κατάρτισης, η Επιτροπή συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη, τους κοινωνικούς εταίρους και τους φορείς παροχής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για την ενίσχυση των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

- Η πρώτη **Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Επαγγελματικής Κατάρτισης** (5-9 Δεκεμβρίου 2016) θα έχει αντίκτυπο σε περισσότερους από 500.000 νέους, γονείς, επαγγελματίες, εργοδότες και κοινωνικούς εταίρους σε όλη την ΕΕ ώστε να αναδειχθεί η αριστεία και η ποιότητα στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

2.3. Παροχή διασυνοριακών ευκαιριών και ενίσχυση της συμμετοχής των νέων

Η μάθηση, οι σπουδές και η επαγγελματική κατάρτιση σε άλλη χώρα παρέχουν μια μοναδική εμπειρία και ανοίγουν νέους ορίζοντες. Οι ευρωπαϊκές οικονομίες είναι σε μεγάλο βαθμό αλληλεξαρτώμενες. Το να προσφέρουμε στους νέους την ευκαιρία να διευρύνουν τον ορίζοντά τους συμβάλλει στην αύξηση της αυτονομίας και της αυτοπεποίθησής τους. Είναι ένας τρόπος απόκτησης νέων δεξιοτήτων και γνώσεων και προσφέρει μια μοναδική εμπειρία, καθώς προσφέρει διδάγματα σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης της πολυμορφίας και της προσαρμογής σε διαφορετικό περιβάλλον.

Το **πρόγραμμα Erasmus+** παρέχει στήριξη σε ευρύ φάσμα νέων, μεταξύ άλλων σε φοιτητές, εκπαιδευόμενους και μαθητευόμενους στους τομείς της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, του εθελοντισμού και των ανταλλαγών μεταξύ νέων. Μεταξύ του 2014 και του 2020, το Erasmus+ χρηματοδοτήθηκε με συνολικό προϋπολογισμό ύψους 14,8 δισεκ. ευρώ. Αναμένεται να προσφέρει στήριξη σε πάνω από 4 εκατομμύρια νέους. Πρόσφατες μελέτες τονίζουν τον αντίκτυπο του προγράμματος στην πράξη, ιδίως όσον αφορά την ικανότητα επαγγελματικής ένταξης¹³. Οι φοιτητές που επέδειξαν κινητικότητα μειώνουν κατά το ήμισυ τις πιθανότητες να αντιμετωπίσουν μακροχρόνια ανεργία μετά την αποφοίτησή τους σε σύγκριση με εκείνους που δεν έχουν σπουδάσει ή που δεν έχουν παρακολουθήσει κατάρτιση στο εξωτερικό. Ένας στους τρεις φοιτητές που πραγματοποιεί πρακτική άσκηση στο εξωτερικό, λαμβάνοντας στήριξη από το Erasmus+, θα λάβει προσφορά εργασίας στην εταιρεία στην οποία εργάστηκε. Επιπλέον, οι ασκούμενοι στο πρόγραμμα Erasmus έχουν πιο επιχειρηματικό πνεύμα από εκείνους που μένουν στη χώρα τους: ένας στους δέκα έχει ξεκινήσει δική του επιχείρηση και πάνω από τρεις στους τέσσερις προτίθενται ή σκέπτονται να το πράξουν. Τέλος, οι φοιτητές που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus έχουν καλύτερες δεξιότητες όσον αφορά την επίλυση προβλημάτων, την προσαρμοστικότητα, την ανοχή και την εμπιστοσύνη σε σχέση με εκείνους που δεν σπούδασαν στο εξωτερικό. Πρόκειται για δεξιότητες που εκτιμώνται ιδιαίτερα από τους εργοδότες, αλλά αποτελούν και σημαντικό πλεονέκτημα, τόσο σε κοινωνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο πολίτη.

Σε μια ανοιχτή και δημοκρατική κοινωνία, είναι ζωτικής σημασίας το γεγονός ότι ήδη σε νεαρή ηλικία, τα άτομα αναλαμβάνουν ευθύνες ως ενεργοί πολίτες. Αυτό το είδος της ενεργού συμμετοχής του πολίτη στα κοινά απαιτεί να έχουν οι νέοι την ευκαιρία να συμμετέχουν και να κάνουν γνωστές τις απόψεις τους. Για να συμμετάσχουν ενεργά στην κοινωνία, οι νέοι πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι αυτά που πράττουν είναι σημαντικά και ότι μπορούν να επηρεάσουν τις αποφάσεις που είναι σημαντικές για αυτούς. Σε συνεργασία

¹³ Η πτυχή της απασχολησιμότητας έχει αποτελέσει αντικείμενο διαφόρων μελετών, για παράδειγμα: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/library/study/2014/erasmus-impact_en.pdf
https://www.agence-erasmus.fr/docs/2431_observatoire-n2.pdf
https://www.agence-erasmus.fr/docs/20140425_rapport-final_etude-impact-de-web.pdf

με τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερομένους, η Επιτροπή στηρίζει την υλοποίηση της στρατηγικής της ΕΕ για τη νεολαία¹⁴. Έχει δε δύο κύριους στόχους: την παροχή περισσότερων και ίσων ευκαιριών για τους νέους στην εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας και την ενθάρρυνσή τους ώστε να συμμετάσχουν ενεργά στην κοινωνία. Αναπόσπαστο τμήμα της στρατηγικής αποτελεί ο συμβουλευτικός και συμμετοχικός της χαρακτήρας: χάρη στον «διαρθρωμένο διάλογο», 170.000 νέοι από όλη την Ευρώπη κινητοποιήθηκαν για να ακουστεί η φωνή τους από τους υπεύθυνους για τη χάραξη πολιτικής σχετικά με τις πολιτικές που αυτοί θεωρούν σημαντικές.

Παραδείγματα δράσεων της ΕΕ στον τομέα της κινητικότητας και εθελοντισμού:

- Το **πρόγραμμα Erasmus** γιορτάζει την 30ή επέτειό του το επόμενο έτος, ενώ περίπου 5 εκατομμύρια νέοι έχουν επωφεληθεί επί σειρά ετών. Όσον αφορά την περίοδο 2014-2020, χάρη στην αύξηση της χρηματοδότησης και της διαφοροποίησης των διαδρομών, άλλα 4 εκατ. αναμένεται να επωφεληθούν από αυτό.
- Ένα εργαλείο για τη συμμετοχή των νέων υπήρξε η **Ευρωπαϊκή εθελοντική υπηρεσία**, η οποία αποτέλεσε κινητήριο μοχλό του διακρατικού εθελοντισμού για 20 έτη. Κάθε έτος, η υπηρεσία στηρίζει περίπου 10.000 νέους εθελοντές που ταξιδεύουν στο εξωτερικό για να συμβάλλουν σε ποικίλους στόχους, που μπορεί να αφορούν δραστηριότητες της νεολαίας, κοινωνική στήριξη σε άτομα που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης ή την προστασία του περιβάλλοντος.

3. Μια νέα ώθηση για να γίνουν επενδύσεις σε νέους

Μολονότι συνεχίζονται η οικονομική μεγέθυνση και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης, δεν υπάρχει λόγος για εφησυχασμό. Οι συνέπειες της κρίσης είναι ευρείες και η πρόκληση που αντιπροσωπεύει η χρόνια μαζική ανεργία είναι ιδιαίτερα αποθαρρυντική σε πολλά μέρη της Ευρώπης. Η ΕΕ έχει μακρά εμπειρία όσον αφορά την έναρξη και την προώθηση πολιτικών και δράσης για τη στήριξη των νέων. Το κλειδί της επιτυχίας είναι η κοινή δράση, με τη συμμετοχή φορέων σε όλα τα επίπεδα και ιδίως στα αρμόδια επίπεδα της κυβέρνησης και των κοινωνικών εταίρων. Η Επιτροπή υπογραμμίζει την ανάγκη να σημειωθεί πρόοδος στα ακόλουθα τρία πεδία δράσης:

3.1. Καλύτερες ευκαιρίες πρόσβασης στην απασχόληση

- Το **Ευρωπαϊκό Εξάμηνο αποτελεί κινητήριο δύναμη για μεταρρυθμίσεις σε εθνικό επίπεδο και εκδόθηκαν ακριβείς κατευθυντήριες γραμμές για διάφορα κράτη μέλη.** Στην πρόσφατη ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, η οποία σηματοδοτεί την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2017, η Επιτροπή τονίζει ότι είναι σημαντικό να δοθεί προτεραιότητα στις επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο, πράγμα που συνεπάγεται τη βελτίωση της απασχολησιμότητας των νέων και την επένδυση στις δεξιότητες και στην εκπαίδευση.
- **Η πλήρης και βιώσιμη εφαρμογή των Εγγυήσεων για τη νεολαία θα πρέπει να εξασφαλίζεται στην πράξη σε όλα τα κράτη μέλη.** Η συνεχής πολιτική δέσμευση και η χρηματοδοτική στήριξη των Εγγυήσεων για τη νεολαία κάνουν τη διαφορά και είναι ουσιώδεις για την αξιοποίηση των οφελών από το έργο που έχει

¹⁴ Ψήφισμα του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2009 για ένα ανανεωμένο πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας (2010 – 2018) (2009/C 311/01).

πραγματοποιηθεί έως σήμερα. Η πλήρης εφαρμογή τους εξακολουθεί να είναι πρόσφατη σε ορισμένα κράτη μέλη, καθώς πολλά μέτρα απαιτούσαν σημαντικές μεταρρυθμίσεις και ευρείες εταιρικές σχέσεις, που αποτελούν από μόνες τους νέες και πολλά υποσχόμενες δυνατότητες για την παροχή στήριξης¹⁵. Δεδομένου ότι η κατάσταση βελτιώνεται σε πολλά μέρη της Ευρώπης, βασική προτεραιότητα σε πολλά κράτη μέλη θα είναι να διασφαλιστεί ότι ακόμη και οι νέοι με χαμηλά προσόντα θα λαμβάνουν επαρκή στήριξη. Αυτό απαιτεί καλύτερη προσβασιμότητα των Εγγυήσεων για τη νεολαία και αποτελεσματικότερη προσέγγιση των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης και δεν είναι εγγεγραμμένοι σε δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης. Απαιτεί επίσης την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων οργανισμών και των ενδιαφερόμενων φορέων και τη βελτίωση της ικανότητας των εταίρων, ιδίως δε των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης, με στόχο την υλοποίηση των Εγγυήσεων για τη νεολαία. Θα πρέπει να καθιερωθούν καλύτεροι μηχανισμοί για να εξασφαλιστεί ότι οι νέοι λαμβάνουν ποιοτικές προσφορές μέσω του καθορισμού προτύπων για τα κριτήρια ποιότητας. Η παροχή θέσεων μαθητείας στο πλαίσιο των Εγγυήσεων για τη νεολαία θα πρέπει να ενισχυθεί, δεδομένου ότι αντιπροσωπεύει μόλις το 4,1% των ευκαιριών που έχουν αξιοποιηθεί έως σήμερα.

- **Για να διευκολυνθεί η εφαρμογή των Εγγυήσεων για τη νεολαία στις περιφέρειες που την χρειάζονται περισσότερο, θα πρέπει να αυξηθούν οι πόροι που διατίθενται για την υλοποίηση της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων.** Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, η Επιτροπή πρότεινε να συμπληρωθεί η αρχική κατανομή της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων κατά 1 δισεκ. ευρώ για την περίοδο 2017-2020. Κονδύλια συγχρηματοδότησης ύψους 1 δισεκ. ευρώ θα παρασχεθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Εφόσον επιτευχθεί σχετική συμφωνία, αυτή η πρόσθετη χρηματοδότηση αναμένεται να επιτρέψει σε περίπου 1 εκατομμύριο περισσότερους νέους να επωφεληθούν από τη στήριξη της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων.

3.2. Καλύτερες ευκαιρίες μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης

- **Η Επιτροπή είναι αποφασισμένη να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και να υποστηρίξει τις προσπάθειές τους για τη μεταρρύθμιση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.** Η Επιτροπή θα αυξήσει τη στήριξή της στα κράτη μέλη και θα παρουσιάσει το 2017 ειδικά μέτρα για τον εκσυγχρονισμό του σχολείου και της ανώτερης εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης μιας επικαιροποιημένης ατζέντας για τον εκσυγχρονισμό της ανώτερης εκπαίδευσης, μια ειδική πρωτοβουλία όσον αφορά την παρακολούθηση της σταδιοδρομίας των πτυχιούχων, μια ατζέντα για τη στήριξη της ανάπτυξης σχολείων και καθηγητών και μία ανασκόπηση της σύστασης σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης, καθώς και περαιτέρω συνοδευτικά μέτρα για τη στήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού στην εκπαίδευση και τη βελτιωμένη πρόσβαση σε ψηφιακές δεξιότητες και εκμάθηση.
- Για την προώθηση της ποιότητας, της προσφοράς, της ελκυστικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της μαθητείας και μάθησης με βάση την εργασία στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα προτείνει

¹⁵ COM(2016)646 final.

ένα **Πλαίσιο ποιότητας για τη μαθητεία**¹⁶ που θα καθορίζει τις βασικές αρχές για τον σχεδιασμό και την προσφορά θέσεων μαθητείας σε όλα τα επίπεδα, με επαρκή ευελιξία ώστε να εφαρμόζονται σε πολύ διαφορετικά συστήματα των κρατών μελών. Το πλαίσιο ποιότητας θα μπορούσε να στηρίζει την ποιότητα των μαθητειών που λαμβάνουν στήριξη από προγράμματα της ΕΕ («Εγγύηση για τη νεολαία», Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων» (ΠΑΝ), Ευρωπαϊκό σώμα αλληλεγγύης, Erasmus+ και Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο).

- Το 2017 θα συσταθεί **υπηρεσία στήριξης των θέσεων μαθητείας με βάση τη ζήτηση**, με βάση το επιτυχημένο μοντέλο συγκριτικής μάθησης των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, η οποία θα στηρίζει τα κράτη κατά τη θέσπιση ή τη μεταρρύθμιση των συστημάτων μαθητείας. Η εν λόγω υπηρεσία στήριξης θα ενισχύσει επίσης την ανταλλαγή γνώσεων, τη συνεργασία και τη μάθηση από ομότιμους με αντικείμενο τα προγράμματα μαθητείας, μέσω του εντοπισμού ορθών πρακτικών και της ενίσχυσης της αμοιβαίας μάθησης. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην κινητοποίηση φορέων για συγκεκριμένες δράσεις σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- Η μαθησιακή κινητικότητα όσον αφορά την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ωφελεί τόσο τον συμμετέχοντα όσο και τον εργοδότη. Μελέτες¹⁷ δείχνουν ότι περίοδοι παραμονής άνω των 6 μηνών παρέχουν την υψηλότερη προστιθέμενη αξία όσον αφορά τη βελτίωση των επαγγελματικών, προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων. Ωστόσο, σήμερα, η πλειονότητα των θέσεων μαθητείας σε άλλο κράτος μέλος είναι για βραχυπρόθεσμη περίοδο (72% για διάστημα μικρότερο του 1 μήνα και το 21% για διάστημα μεταξύ 1 και 3 μηνών). Ως απάντηση στις εκκλήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για να αυξηθεί η ποιότητα και η ελκυστικότητα της κινητικότητας των μαθητευομένων, η Επιτροπή θα προτείνει μια νέα ειδική μεγάλης διάρκειας (6-12 μήνες) δραστηριότητα κινητικότητας με την ονομασία **«ErasmusPro»**, στο πλαίσιο του υφιστάμενου προγράμματος Erasmus+ για τη στήριξη της τοποθέτησης σε θέση εργασίας στην αλλοδαπή. Ένα ισχυρό πλαίσιο στήριξης, το οποίο θα περιλαμβάνει διεξοδική προετοιμασία, δομημένη εφαρμογή και κατάλληλη παρακολούθηση, θα διασφαλίζει τον αντίκτυπο και την ποιότητα της εμπειρίας κινητικότητας. Η στενή συνεργασία με τους εργοδότες και με τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη στην Ευρωπαϊκή συμμαχία για θέσεις μαθητείας και το Σύμφωνο για τη νεολαία¹⁸, και οι ισχυρές εταιρικές σχέσεις με τους παρόχους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις οργανώσεις των κοινωνικών εταίρων, τους ενδιαμέσους φορείς και τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης ώστε να έρθουν σε επαφή με τους τοπικούς εργοδότες, θα εξασφαλίσουν ότι ένα ευρύ φάσμα εταιρειών θα είναι έτοιμες να φιλοξενούν διακινούμενους σπουδαστές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως μαθητευομένους.

3.3. Καλύτερες ευκαιρίες για αλληλεγγύη, μαθησιακή κινητικότητα και συμμετοχή

- Στο πλαίσιο της μεσοπρόθεσμης επανεξέτασης του πολυετούς χρηματοδοτικού πλαισίου, η Επιτροπή πρότεινε να τονώσει περαιτέρω τη μαθησιακή κινητικότητα

¹⁶ Με βάση τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής για την επαγγελματική κατάρτιση, αναφορικά με ένα «Κοινό όραμα για ποιοτική και αποτελεσματική μαθητεία και μάθηση στον χώρο εργασίας» που εγκρίθηκε στις 2 Δεκεμβρίου 2016

¹⁷ http://www.pedz.uni-mannheim.de/daten/edz-b/gdbk/07/analysis_leonardo_study_en.pdf

¹⁸ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=2387>

μέσω **σημαντικής αύξησης ύψους 200 εκατ. EUR στον προϋπολογισμό του Erasmus+ έως το 2020.**

- Η Επιτροπή συστήνει **Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης** το οποίο θα ενισχύσει τις βάσεις των δραστηριοτήτων αλληλεγγύης σε ολόκληρη την Ευρώπη. Το εν λόγω δίκτυο θα συνδέει ενθουσιώδεις και αφοσιωμένους νέους που εργάζονται για τη διαμόρφωση ενός κοινού έργου αλληλεγγύης. Θα προσφέρει μια συναρπαστική εμπειρία και εξαιρετικές ευκαιρίες στους νέους που επιθυμούν να βοηθήσουν, να μάθουν και να εξελιχθούν, και παράλληλα να αποκτήσουν πολύτιμη εμπειρία. Θα αποτελέσει ευρεία βάση για την υποστήριξη των οργανώσεων όλης της Ευρώπης που προσφέρουν στους νέους ευκαιρίες αλληλεγγύης. Θα αντιμετωπίσει τις ανάγκες των ευάλωτων κοινοτήτων, των δημόσιων εθνικών και τοπικών δομών σε ευρύ φάσμα τομέων, όπως η παροχή τροφίμων και στέγης στους άστεγους, ο καθαρισμός των δασών, η υποστήριξη περιοχών που επλήγησαν από καταστροφές ή η παροχή βοήθειας για την ένταξη των προσφύγων.
- Για να ενισχυθεί η συμμετοχή των νέων ως πολιτών, **η Επιτροπή θα προετοιμάσει την αναθεώρηση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη νεολαία για την περίοδο μετά το 2018.** Ευρείες διαβουλεύσεις με τους νέους και με τους κύριους ενδιαφερόμενους θα πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια του 2017 για να συζητηθεί το πώς θα πρέπει να επικεντρωθεί η στρατηγική στο μέλλον. Ένα σημαντικό ζήτημα είναι ο τρόπος παροχής περισσότερων και καλύτερων ευκαιριών για τους νέους ώστε να συμμετέχουν ενεργά στην πολιτική ζωή και στις δημοκρατικές διαδικασίες. Η Επιτροπή θα αναπτύξει περαιτέρω και θα ενισχύσει τις δομές διαλόγου και ανταλλαγών με τους νέους (π.χ. μέσω της «One Million initiative», του έργου «Νέα αφήγηση για την Ευρώπη» και του διαρθρωμένου διαλόγου).
- Η κινητικότητα των νέων είναι ουσιώδους σημασίας για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνειδησης και ταυτότητας. Σύμφωνα με την πρόταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και με την ευκαιρία της 30ής επετείου του Erasmus το 2017, η Επιτροπή θα στηρίξει μια **πολυτροπική κινητικότητα για τους νέους που συμμετέχουν σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα.** Αυτό θα προσφέρει νέες ευκαιρίες για τις νέες γενιές, να ανακαλύψουν την Ευρώπη και να βιώσουν τις δικές τους εμπειρίες από πρώτο χέρι.

4. Συμπέρασμα

Η παρούσα ανακοίνωση «Επένδυση στη νεολαία της Ευρώπης», προτείνει συγκεκριμένες δράσεις της ΕΕ, οι οποίες αποσκοπούν στο να βοηθηθούν οι νέοι να αποκτήσουν τη θέση εργασίας, την εκπαίδευση και τις ευκαιρίες κατάρτισης που αξίζουν. Οι προκλήσεις είναι τεράστιες. Και είναι κοινές για όλα τα κράτη μέλη.

Μόνο μια ευρεία εταιρική σχέση και μια κοινή δέσμευση μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών μπορεί να επιφέρει τη ριζική αλλαγή που απαιτεί η τρέχουσα κατάσταση. Αυτό είναι επίσης το πνεύμα της πρόσκλησης που προβλέφθηκε στη δήλωση της Μπρατισλάβας, επί της οποίας υπήρξε συμφωνία από τους ηγέτες των 27 κρατών μελών της ΕΕ.

Με βάση όσα έχουν επιτευχθεί κατά τα τελευταία έτη, η Επιτροπή δεσμεύεται να συνεργαστεί στενά με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για να αυξήσει τη στήριξη για την επένδυση στους νέους σε ολόκληρη την Ευρώπη. Θα συνεργαστεί στενά με όλα τα κράτη μέλη και με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε όλα τα επίπεδα ώστε να τα βοηθήσει στις προσπάθειές τους. Επίσης, προσβλέπει στην ώθηση και στην απόφαση του Ευρωπαϊκού

Συμβουλίου της 15ης-16ης Δεκεμβρίου 2016 να συμφωνήσει σχετικά με μια φιλόδοξη δέσμη πρωτοβουλιών με βάση τις τρεις γραμμές δράσης που περιγράφονται ανωτέρω.